

УДК: 316.77

Харибін Г.Ю.¹, Ємельяненко Є.О.²

¹ студ. гр. БК-713 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ТРАНСГУМАНІЗМ В СУЧАСНОСТІ

У сучасному світі філософія продовжує відігравати важливу роль у розумінні людського існування в умовах швидких змін. Серед головних тем ХХІ століття є трансгуманізм – філософський і культурний рух, що ставить перед собою питання удосконалення людини за допомогою новітніх технологій. Цей рух обговорює можливості розширення людських можливостей, як фізичних, так і розумових, а також чітко виділяє моральні та етичні дилеми, що виникають на цьому шляху.

Трансгуманізм виходить з ідеї, що людська природа не є фіксованою, і що завдяки технологіям людина може подолати свої природні обмеження. Це означає, що через використання біотехнологій, генетичних модифікацій, штучного інтелекту та інших досягнень науки, людина може значно змінити своє тіло, розум і навіть приручити смерть. Трансгуманізм не тільки прагне до фізичного вдосконалення людини, але і до розширення її розумових можливостей, що дозволяє вирішувати складні проблеми та створювати нові форми існування.

Ідеї, що стали основою для трансгуманізму, мають глибокі історичні корені. Вони розвивалися на основі еволюційних концепцій, започаткованих ще Чарльзом Дарвіним, ідеями Френсіса Гальтона, а пізніше набули популярності через науково-філософські праці таких мислителів, як Джуліан Хакслі. Сам термін «трансгуманізм» був введений ним у 1957 році, і з того часу ідеї руху стали активно розвиватися.

Серед найбільш відомих сучасних трансгуманістів – Нік Бостром, автор концепції «суперінтелекту», та Рей Курівейл, який передбачає майбутнє

сингулярності, коли технології досягнуть такого рівня, що повністю інтегруються з людиною. Курцвейл прогнозує, що досягнення таких технологій дозволить подолати смертність, значно подовжити життя і радикально змінити людські можливості.

Удосконалення фізичних і розумових можливостей: трансгуманісти вірять, що через технології люди можуть стати витривалішими, розумнішими і довговічнішими. Для цього використовуються нейроімплантати, біонічні протези, генетична модифікація, що дозволяють не тільки покращити здоров'я, але й розширити можливості людського мозку. Це в свою чергу може сприяти розвитку нового рівня інтелектуальної діяльності, здатного вирішувати глобальні проблеми людства.

Вічне життя і подолання смерті: Однією з найбільш амбітних цілей трансгуманізму є можливість подолати смерть, використовуючи біотехнології, кріоніку, а також перенесення свідомості в цифрову форму. Рей Курцвейл ідею «сингулярності» трактує як момент, коли технології дозволять знищити фізичні обмеження і забезпечити фактично безсмертне існування.

Технології як розширення «я»: Трансгуманізм ставить під питання саму концепцію "я". У перспективі, завдяки новітнім технологіям, людина може перестати бути обмеженою своїм тілом та фізичними властивостями. Технології, такі як нейроінтерфейси (наприклад, Neuralink Ілона Маска), мають потенціал до інтеграції мозку з комп'ютером, що дозволяє людині отримувати доступ до інформації без фізичних обмежень.

Основною проблемою, яку ставить перед філософією трансгуманізм, є питання про те, чи залишиться людина людиною після змін, що будуть зроблені за допомогою технологій. Деякі критики трансгуманізму підкреслюють, що такі зміни можуть призвести до втрати людяності, адже емоції, моральні переконання і соціальні зв'язки можуть бути змінені чи навіть втрачено через надмірну залежність від технологій. З іншого боку, захисники трансгуманізму стверджують, що людина завжди прагнула до вдосконалення, і що це є природним кроком у розвитку цивілізації.

Важливою частиною дискусії є етичні аспекти. Зокрема, постають питання:

Чи маємо ми право змінювати природу людини? Генетичні модифікації, як-от CRISPR, можуть вивести людство на новий рівень, однак це ставить під сумнів етичність таких змін.

Чи може машина бути свідомою? Розвиток штучного інтелекту ставить питання про права машин і про те, чи мають вони етичну значимість.

Соціальна нерівність: Як технології впливатимуть на розподіл ресурсів? Можливо, це призведе до того, що технологічно удосконалені люди будуть мати перевагу над іншими.

Трансгуманізм є важливим філософським рухом, який ставить під сумнів традиційні уявлення про людські обмеження та можливості. У XXI столітті, коли

технології розвиваються з неймовірною швидкістю, трансгуманізм відкриває нові горизонти для розуміння людської природи та майбутнього розвитку людства. Ідеї про вдосконалення людини через генетичні модифікації, штучний інтелект, нейроінтерфейси, а також подолання смерті викликають не тільки ентузіазм, але й етичні та соціальні питання, які потребують глибокого осмислення.

Основною метою трансгуманістів є досягнення нового етапу еволюції людини, в якому її фізичні та інтелектуальні межі значно розширені. Водночас, це відкриває питання про те, чи залишиться людина тією ж самою істотою, якщо вона відмовиться від своїх природних обмежень. Чи можна вважати людину людяною, якщо вона стане біотехнологічно чи кібернетично удосконаленою? Це фундаментальне питання стосується не лише сутності людяності, але й нашого морального і етичного ставлення до технологічних досягнень.

Філософи, які підтримують трансгуманізм, стверджують, що розвиток технологій – це природний етап еволюції, і, як і будь-яке нововведення в історії, він потребує осмислення. Розвиток штучного інтелекту та нейроінтерфейсів дає людині можливість отримати нові можливості для розвитку своїх інтелектуальних здібностей, але ці технології можуть змінити саму сутність людини, зробивши її більш залежною від технологій і позбавленою унікальності.

З іншого боку, критики трансгуманізму попереджають, що швидке впровадження нових технологій може призвести до соціальної нерівності, де доступ до удосконалених можливостей буде мати лише обмежена частина людей. Це може створити нові форми нерівності, де одна частина людства стане «покращеною», а інша залишиться в «природному» стані, що призведе до подальшого розриву між різними соціальними групами.

Етичні дилеми, що виникають через можливість маніпуляцій з генетикою, штучним інтелектом і біотехнологіями, ставлять перед філософами і суспільством низку серйозних питань. Чи маємо ми право втручатися в еволюцію людини? Як знайти баланс між технологічним прогресом і збереженням людяності? І, зрештою, чи буде «постлюдська» людина все ще сприйматися як людина, якщо вона втратить свою природну сутність? Це питання залишаються відкритими і потребують подальшого філософського аналізу.